

VPRAŠALNIK ZA KANDIDATA ZA KOMISARJA

Wopke Hoekstra

Kandidat za komisarja za podnebne ukrepe

1. Splošna usposobljenost, zavezanost Evropi in osebna neodvisnost

Kateri vidiki vaših osebnih kvalifikacij in izkušenj so še posebej pomembni za prevzem funkcije komisarja in promocijo splošnega evropskega interesa, zlasti na področju, za katerega bi bili odgovorni? Kaj vas motivira? Kako boste prispevali k uveljavitvi strateškega programa Komisije? Kako nameravate uresničevati načelo enakosti spolov in vidik spola vključiti vse politike svojega resorja?

Kako lahko Evropskemu parlamentu zagamčite svojo neodvisnost in kaj boste storili, da vaše pretekle, sedanje in prihodnje dejavnosti ne bodo zbudile dvoma o opravljanju vaših nalog v Komisiji?

Odraščal sem v 70. in 80. letih prejšnjega stoletja – v obdobju, ki je bilo za mnoge Evropejce in Evropejke zaznamovano s strahom, težkim shajanjem in negotovostjo zaradi hladne vojne in delitve Evrope. Kot otrok sem razumel, da gre za grožnje, a sem kljub temu imel srečno otroštvo, saj sem odraščal v varnosti in udobju rastoče Evropske skupnosti in pod zaščito Nata.

Doma smo se ob skupnih obedih pogovarjali o različnih družbenih vprašanjih, političnih razpravah in naši nedavni zgodovini. Druga svetovna vojna je bila še močno prisotna v našem spominu, prav tako pa tudi trpljenje, ki ga je povzročila številnim družinam po vsej celini, tudi moji. Ob poslušanju starih staršev sem se začel zavedati, kako pomembni so mir, varnost, stabilnost in predvsem sodelovanje z našimi evropskimi sosedi.

Med študijem in na začetku svoje poklicne poti sem imel možnost živeti v treh drugih članicah Unije – v Nemčiji, Franciji in Italiji. Ob življenju in delu v tujini sem se naučil veliko o tem, kaj pomeni biti Evropejec. Šele ko se družimo z drugimi, opazimo razlike. Kot minister za zunanje zadeve pa sem pri potovanjih po svetu spoznal še nekaj: takoj ko se človek odpravi izven Unije, te razlike izginejo, kar pa ostane, je globoko medsebojno razumevanje in priznanje tega, kar nas združuje.

Evropo imam rad zaradi tega, kar predstavlja: sobivanje v miru in pravičnosti v skupnosti, ki temelji na vladavini prava, solidarnosti in spoštovanju svoboščin posameznikov. Ko sem bil otrok, so moji starši pogosto pripovedovali o naši skupni evropski dediščini in ob družinskih potovanjih po Evropi sem se srečal z različnimi kulturami in jeziki ter obiskal številne muzeje, cerkve in templje v državah, kjer smo počitnikovali. Trdno verjamem v bogato kulturno raznolikost naše celine. Resnično smo združeni v raznolikosti.

Zavedam se tudi, da nobena od teh vrednot ne more biti samoumevna in da potrebujejo stalno zaščito. Brutalna agresija Rusije proti Ukrajini ter njena uporaba energije in hrane kot orožja nas ostro opominjata, kako krhka sta lahko demokracija in naš način življenja. To me spominja na misel, ki jo je nizozemski pesnik Lucebert zapisal že v letu pred mojim rojstvom – „Alles van waarde is weerloos“ (Vse, kar ima vrednost, nima zaščite).

Ta misel se zelo jasno nanaša tudi na naše podnebje, naš planet in naše otroke. Kot odrasli in starši smo odgovorni, da zagotovimo, da bo njihovo življenje še vedno boljše od našega. Zagotoviti moramo solidarnost med generacijami in okrepiti svoja prizadevanja, čeprav

lahko to pomeni, da je treba kdaj sprejeti težke odločitve. Varovanje vsega, kar ima vrednost, in prevzemanje dolgoročne odgovornosti sta bila moja glavna razloga za opustitev poklicne poti v zasebnem sektorju in osredotočenje na služenje javnosti.

Kot minister za finance sem sodeloval z različnimi partnerji po vsej Evropi, vzpostavljaj koalicijske, iskal skupne interese in sodeloval v koaliciji finančnih ministrov za podnebne ukrepe in pri zadevah, kot sta unija kapitalskih trgov in zelena taksonomija. Vesel sem bil, da sem se lahko učil od kolegov, na primer italijanskih, saj sem zahvaljujoč finančni policiji Guardia di Finanza dobil dragocen vpogled v to, kako se učinkovito boriti proti pranju denarja. To zame uteleša evropski duh sodelovanja: pomagamo drug drugemu, se učimo drug od drugega in smo skupaj močnejši.

Kot minister za finance sem si prizadeval tudi za ekologizacijo nizozemskih financ. Leta 2019 sem izdal prve zelene obveznice na Nizozemskem. Te obveznice so od takrat postale sestavni del novih izdaj obveznic. Skupaj z ministrom za gospodarstvo in podnebje sem ustanovil sklad za rast (Groeifonds), da bi povečali naložbe v trajnostno rast v skladu s Pariškim sporazumom.

Eden glavnih elementov, ki me je pritegnil k položaju ministra za zunanje zadeve, ki sem ga nazadnje imel, je bilo dejstvo, da je to ministrstvo v celoti odgovorno za stališča Evropske unije, kar je pomenilo, da bom pri nekaterih trenutno najbolj perečih vprašanjih tesno sodeloval s kolegi iz EU.

Glavnih izzivov, s katerimi se spopadamo, ne moremo rešiti, če ne ukrepamo skupaj na evropski ravni. Ne glede na to, ali gre za varnost, podnebne spremembe ali tehnološke motnje, moramo stopiti skupaj. V Svetu sem proaktivno sodeloval s kolegi pri ustvarjanju večine v podporo Ukrajini, vključno z dobavo letal F16 in orožja, humanitarno pomočjo in zagotavljanjem pravice za ukrajinski narod.

Če me boste potrdili kot komisarja za podnebne ukrepe, bom zagotovil kontinuiteto z mojim predhodnikom na tem položaju, izvršnim podpredsednikom Fransom Timmermansom. Prav tako pa bom k portfelju doprinesel svoje ambicije. Trdno sem prepričan, da so ambiciozni podnebni ukrepi nujno potrebni, saj so izzivi, ki jih prinašajo v EU in drugod po svetu, obsežni. Za spoštovanje Pariškega sporazuma in boj proti podnebnim spremembam bodo v prihodnjih letih potrebna velika prizadevanja.

Kolegij, ki bi se mu pridružil, je skupaj s Parlamentom ter pod vodstvom predsednice Ursule von der Leyen in izvršnega podpredsednika Fransa Timmermansa že sprožil izjemno preobrazbo evropske celine, seveda prek svežnja „Pripravljeni na 55“, pa tudi drugih vodilnih pobud v okviru evropskega zelenega dogovora, kot so zakonodaja o obnovi narave in predlogi za krožno gospodarstvo. Ti predlogi podpirajo tudi naše podnebne cilje, saj prispevajo k zmanjšanju pritiska na zemljišča in omejene vire ter podpirajo obnovo narave.

V vlogi komisarja bi ohranjal zavezanost Komisije celotnemu evropskemu zelenemu dogovoru in zagotovil, da bodo ukrepi v moji pristojnosti izpeljani do konca. Hkrati bom z našim delom v zvezi s ciljem za leto 2040 pomagal postaviti temelje za naslednjo stopnjo, da si bomo še naprej prizadevali za prehod na podnebno nevtralnost in da bomo za naslednjo generacijo pustili za seboj planet, na katerem bo možno živeti. Parlament s številnimi dosedanjimi dosežki dosledno izkazuje vodstvo pri uresničevanju evropskega zelenega dogovora. Z vami bi zelo tesno sodeloval, da bi nadaljevali prizadevanja po tej poti.

Če bom potrjen za komisarja za podnebne ukrepe, bom ponosen, da se bom lahko pridružil prvemu kolegiju v zgodovini z uravnoteženo zastopanostjo spolov, ki ga vodi prva predsednica Komisije. Kot sin zaposlene matere in babice ter oče hčerke, katere ambicije že presega moje, lahko računate, da bom ohranil zavezanost enakosti spolov.

Na vsej svoji poklicni poti sem podpiral enakost spolov. Kot vodja stranke nizozemskih krščanskih demokratov sem predstavil prvo skupino ministric in ministrov z uravnoteženo zastopanostjo spolov, kot minister za zunanje zadeve pa sem uvedel feministično zunanjo politiko, ki je spodbujala vključevanje vidika spola in sodelovanje z mednarodnimi partnerji na tem pomembnem področju.

V Komisiji bom še naprej podpiral enakost spolov, tudi z zagotavljanjem uravnotežene zastopanosti spolov v svoji ekipi in zavrnitvijo sodelovanja v okroglih mizah, katerih člani so samo moški. V zvezi s tem naj spomnim tudi, da je raznolikost seveda veliko širša kot le enakost spolov. Gre za spol, spolno usmerjenost, ozadje, starost in način razmišljanja. Raznolike ekipe so najuspešnejše, zato bom spodbujal raznolikost povsod, kjer bo to mogoče. Očitno je, da podnebne spremembe različno vplivajo na različne družbene skupine, zato je pomembno, da naše politike ocenimo glede na njihov vpliv na enakost.

V vlogi komisarja bom ravnal popolnoma v skladu s črko in duhom Pogodb in kodeksa ravnanja članov Evropske komisije. Zagotavljam vam, da ne bom sprejemal navodil od nobene vlade ali drugega subjekta in da bom vedno deloval v evropskem interesu. Pripravljen se bom pogovarjati z vsemi, ki bodo prečkali mojo pot, vendar bom svoje delo vedno opravljal na podlagi dejstev in znanstvenih dognanj ter pazil, da me pri tem vodijo dejstva.

Če bi prišlo do kakršne koli situacije, ki bi lahko privedla do navzkrižja interesov, ali če bi bila moja nepristranskost vprašljiva, bom o tem nemudoma obvestil predsednico Komisije. Moja izjava o interesih je javna in popolna. Poskrbel bom, da jo bom posodobil, če se bodo moje osebne okoliščine spremenile.

2. Upravljanje delovnega področja in sodelovanje z Evropskim parlamentom

Kako bi ocenili vlogo, ki bi jo imeli kot član kolegija komisarjev? V kakšnem primeru bi morali po lastnem mnenju pred Parlamentom odgovarjati za svoje ravnanje in delo svojih oddelkov ter mu o tem poročati?

Kaj ste še posebej pripravljeni obljubiti v zvezi z večjo preglednostjo, okrepljenim sodelovanjem in učinkovito nadaljnjo obravnavo stališč in zahtev Parlamenta glede zakonodajnih pobud? Ali ste v zvezi z načrtovanimi pobudami in tekočimi postopki pripravljeni Parlamentu posredovati enakovredne informacije in dokumente kot Svetu?

Če bi me Evropski parlament potrdil kot komisarja, bi mi bilo v veliko čast postati član kolegija komisarjev in komisark pod vodstvom predsednice Ursule von der Leyen. Parlament se je izkazal kot vodilnega pri evropskem zelenem dogovoru in programu za ukrepanje proti podnebnim spremembam. V celoti se bom zavezal, da bom kar v največji možni meri sodeloval s Parlamentom, da bi utrdil ta njegov vodilni položaj in ga nadgrajeval.

Kot član kolegija bi zagotovil popolno kontinuiteto na področju podnebnih ukrepov in za zagotovitev tega tesno sodeloval z izvršnim podpredsednikom Marošem Šefčovičem. Prav tako bi sodeloval z drugimi kolegi v skupini komisarjev in komisark za evropski zeleni dogovor, tj. komisarjem Virginijusom Sinkevičiusom, komisarko Stelo Kiriakides, komisarko Kadri Simson, komisarko Adino Vălean, komisarko Eliso Ferreira in komisarjem Januszem Wojciechowskim. V veliko čast in veselje bi mi bilo postati del ekipe, ki je že dosegla velik napredek pri uresničevanju evropskega zelenega dogovora.

Sodelovanje pri evropskem zelenem dogovoru in podnebnih ukrepih mora temeljiti na zaupanju in največji možni preglednosti. V celoti se zavežujem, da bom v dobri veri sodeloval z Evropskim parlamentom, da bi na podlagi okvirnega sporazuma o sodelovanju s Parlamentom lahko dosegli napredek. To velja za Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane (ENVI), pa tudi za vse druge odbore, ki so dejavni na področju podnebnih ukrepov ter bi morali biti udeleženi pri dialogu in sodelovanju.

Pripravljen bom sodelovati pri razpravah v Parlamentu in zavežal se bom, da bom v celoti opravljal vlogo Komisije v zakonodajnem postopku v trialogih, ki bodo še potekali v tem mandatu, ob popolnem spoštovanju Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje in okvirnega sporazuma med našima institucijama. Po mojem mnenju bi morala vloga poštenega posrednika pred tovrstnimi razpravami in med njimi temeljiti na popolnoma enakovredni obravnavi sozakonodajalcev, tj. Parlamenta in Sveta. V celoti se zavežujem k takšni obravnavi, k spoštovanju položaja Parlamenta kot sozakonodajalca na podlagi Pogodb EU, zlasti na področju, na katerem je dosledno izkazoval resnično vodstvo.

V skladu z okvirnim sporazumom se zavežujem tudi, da bom storil vse, kar je v moji moči, da se bo Komisija na resolucije Evropskega parlamenta, ki spadajo v moj resor, odzvala v treh mesecih. Pripravljen sem prispevati k neoporečni evidenci te Komisije pri nadaljnjem ukrepanju na podlagi resolucij Evropskega parlamenta iz člena 225 v skladu s političnimi usmeritvami predsednice Ursule von der Leyen. Na prošnje za sestanke, pisma in vprašanja poslancev in poslank Parlamenta bom odgovarjal po svojih najboljših močeh in čim hitreje.

Navedeno se nanaša na institucionalni okvir za sodelovanje s Parlamentom. Če bi me Parlament potrdil za komisarja, je duh takšnega sodelovanja enako pomemben za našo interakcijo, morda še celo bolj, kot besedilo tega okvira.

V zvezi s preglednostjo in izmenjavo informacij bi se zato opiral na lastne izkušnje v nizozemskem parlamentarnem sistemu. Glede na to, da sem bil izvoljen trikrat, dvakrat v senat in enkrat v spodnji dom, ter bil kot poslanec parlamenta in minister dejaven pri različnih politikah in zakonih, se dobro zavedam pomena dobrih delovnih odnosov.

To nam je na Nizozemskem pomagalo pridobiti široko podporo za hitro dobavo orožja Ukrajini in sprejeti ukrepe, potrebne za odziv na pandemijo in njene posledice. Prepričan sem, da je odprto in pošteno sodelovanje temelj trdne zakonodaje. Čeprav se o vsakem dosjeju ne bi bilo enostavno dogovoriti – takšna je pač narava politike –, vam zagotavljam, da bodo moja vrata vedno odprta za vse poslance in poslanke Evropskega parlamenta, da bi lahko razpravljali in preučili, kje lahko najdemo skupne točke.

Evropski parlament, institucija, ki jo neposredno izvoli več sto milijonov Evropejcev in Evropejk v 27 državah članicah, je pomemben kanal za glasove naših državljanek in državljanov. Kadar koli bi bilo to mogoče, bi se z veseljem udeležil dogodkov v državah članicah ter se skupaj z vami srečal z državljani in državljanjami, da bi razpravljali o njihovih skrbih in željah za prihodnost. Predsednica Ursula von der Leyen od komisarjev in komisark pričakuje, da odpotujejo v različne države članice EU, kadar koli jim njihov urnik to dopušča. Gre za zavezo, ki jo v celoti podpiram.

Tako bi se zavežal, da bom izboljšal dialog ter krepil zaupanje in občutek sodelovanja pri prizadevanjih za doseg skupnega cilja. Zlasti na področju, kot so podnebni ukrepi, ni nobenega drugega načina.

3. vprašanje:

Kateri elementi diplomacije EU na področju podnebnih sprememb so po vašem mnenju ključni za povečanje ambicij vseh glavnih onesnaževalcev v skladu s časovnim načrtom, dogovorjenim s Pariškim sporazumom? Katere so vaše prednostne naloge za konferenco COP28 in kaj nameravate storiti, da bo finančni instrument za izgubo in škodo začel delovati? Ali se boste zavzeli za postopno opuščanje fosilnih goriv v časovnem okviru, skladnem s Pariškim sporazumom, poleg cilja, da se svetovna raba obnovljivih virov energije potroji?

Ključni cilj mojega resorja je razširiti našo podnebno diplomacijo in predstaviti naše ambicije zunaj EU, tako v večstranskih kot dvostranskih odnosih. Kritično maso držav, zlasti velikih onesnaževalcev, moramo prepričati, naj ukrepajo tako, da bo omejitev dviga temperature na 1,5 °C ostala dosegljiva. Dvostransko bom sodeloval s Kitajsko, ZDA, Združenimi arabskimi emirati, Indijo, Brazilijo in vsemi državami, ki se želijo podati na pot razogljčenja, in sicer z dialogi o politikah na visoki ravni, skupnimi projekti sodelovanja in tehnično pomočjo.

Na večstranski ravni je konferenca COP28 zelo pomemben mejnik v našem mednarodnem programu za ukrepanje proti podnebnim spremembam. Trenutne geopolitične razmere so težavne in nekateri na žalost dvomijo o potrebi po večjih ambicijah za izpolnitev ciljev glede omejitve dviga temperature iz Pariškega sporazuma.

V naših sklepih konference pogodbenic bom zagovarjal največje možne ambicije. Sodeloval bom z vsemi pogodbenicami, zlasti z državami skupine G20, pri tem še posebej tesno z našimi naprednimi zavezniki v najmanj razvitih državah, majhnih otoških državah v razvoju, državah Latinske Amerike in drugih državah, kot so Norveška, Švica in Združeno kraljestvo. Napredno zavezništvo, ki je pripomoglo k dogovoru o Pariškem sporazumu, mora ostati enotno glede pomena zmanjšanja emisij in umestitve cilja dviga temperature za največ 1,5 °C v središče konference COP28. Hkrati si bom prizadeval za čim večjo razširitev zavezništva.

Ta konferenca pogodbenic je ključna, saj bo obeležila prvi pregled globalnega stanja v okviru Pariškega sporazuma. Namen tega pregleda je oceniti globalni odziv na podnebno krizo in biti podlaga, na kateri bodo pogodbenice okrepile svoje ukrepe in podporo. Povečati moramo globalne podnebne ambicije in tako prispevati k naslednjemu krogu nacionalno določenih prispevkov, ki jih je treba predložiti do leta 2025.

Na konferenci COP28 bo veliko pozornosti namenjene tudi podnebnemu financiranju. Razvite pogodbenice so se zavezale, da bodo za podnebno financiranje zagotovile 100 milijard ameriških dolarjev in letos naj bi ta cilj dosegle. EU je in ostaja trdno zavezana temu cilju in podvojitvi financiranja za prilagajanje podnebnim spremembam ter s tem prispevanju svojega pravičnega deleža mednarodnega javnega podnebnega financiranja. Poleg tega moramo ukrepati na podlagi sklepa s konference COP27 o preoblikovanju finančnega sistema ter njegovih struktur in procesov. To pomeni pogovore z vladami, centralnimi in poslovnimi bankami, institucionalnimi vlagatelji in drugimi finančnimi akterji.

Zaradi njenega obsega in korenitosti bodo za to preobrazbo potrebni bilijoni. Tega nikakor ni mogoče doseči zgolj s prispevki donatorjev k javnim finančnim sredstvom. Pariški

*sporazum je mogoče doseči le, če bodo vsi svetovni finančni tokovi, vključno z zasebnim financiranjem in naložbami, nacionalnimi proračuni in uradno razvojno pomočjo, podpirali podnebne cilje. Svoje izkušnje kot nekdanji minister za finance in mrežo odnosov, ki sem jo takrat vzpostavil, nameravam zato v celoti uporabiti za pospešitev tega prehoda. Če želimo to misijo uspešno izpeljati, bomo morali tudi ustaviti naložbe, ki spodkopavajo te cilje. **Postopno opuščanje subvencij za fosilna goriva je pri tem bistveno.***

*Kar zadeva izgube in škodo, **je bil sklep s konference v Šarm el Šejku o ureditvah financiranja izgub in škode, vključno s skladom, zgodovinski mejnik in močan znak solidarnosti z najranljivejšimi. EU je imela ključno vlogo pri doseganju tega rezultata. Da bi bila EU še naprej verodostojna partnerica in graditeljica mostov, bomo morali konstruktivno sodelovati, da bi pomagali skupnostim in državam, ki so še posebej izpostavljene škodljivim posledicam podnebnih sprememb, kot so najmanj razvite države in majhne otoške države v razvoju. Ta pomoč bi morala obravnavati kratkoročne posledice naravnih katastrof zaradi podnebnih sprememb in obenem krepiti dolgoročno odpornost.***

*V celoti bi morali izkoristiti širše ureditve financiranja izgub in škode ter jih nadgraditi, saj en sam sklad ne bo zagotovil rešitve. **Potrebni bo veliko finančnih sredstev, poleg tega pa bomo morali biti odprti za preučitev inovativnih, ustvarjalnih in celo nenavadnih rešitev. Ureditve financiranja in sklad bi morali črpati sredstva iz najširših možnih virov financiranja – iz vseh držav, ki lahko zagotavljajo podporo, pa tudi iz zasebnega sektorja, človekoljubnih dejavnosti in drugih inovativnih virov.***

Na konferenci COP28 si bom nadalje prizadeval doseči naslednje rezultate: zavezo, da bodo svetovne emisije do leta 2025 dosegle najvišjo raven; potrojitev nameščene zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in podvojitve stopnje izboljšav energijske učinkovitosti do leta 2030, skupaj s postopnim opuščanjem fosilnih goriv z nezmanjšanimi emisijami. Mednarodna agencija za energijo ocenjuje, da je treba vrhunec svetovne porabe fosilnih goriv doseči precej pred letom 2030. Če bom imenovan za komisarja za podnebne ukrepe, si bom prizadeval za sodelovanje s čim širšim krogom ljudi, da bi jih spodbudil k uresničevanju teh rezultatov. Računam, da nam bodo pri teh prizadevanjih v pomoč vse države članice in Evropski parlament. Da bi to uresničili na konferenci pogodbenic, moramo sodelovati.

Glede na vse večji pomen prilagajanja podnebnim spremembam želim prepričati večje število držav, da pripravijo in predložijo nacionalne načrte in strategije za prilagajanje, v katerih bodo sporočile dosežene uspehe, vrzeli in pomanjkljivosti, vključno z neustreznim prilagajanjem. Opredeliti bi morale načine za vključevanje prilagajanja podnebnim spremembam v celotnem ciklu politike (ocena tveganja, načrtovanje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje) kot tudi vključiti ključne cilje in kazalnike za usmerjanje ukrepov v vseh sektorjih in ekosistemih ter prispevati k merjenju napredka pri krepitvi odpornosti.

To pomeni, da države izvajajo ocene podnebnih tveganj, imajo vzpostavljene sisteme zgodnjega opozarjanja ter vključujoče in pregledne nacionalne postopke za načrtovanje prilagajanja ter so prilagajanje vključile v vse ustrezne strategije in načrte. To pomeni, da morajo izvajati, pa tudi spremljati in ocenjevati svoje nacionalne načrte za prilagajanje.

Če me bo Parlament potrdil za komisarja, lahko računate name v prihodnjih tednih pred konferenco pogodbenic in med njo, saj se bi v celoti posvetil dvostranskim in večstranskim odnosom z vsemi pogodbenicami.

Po konferenci pogodbenic bom nadaljeval z javnim delovanjem, tudi prek naših dvostranskih instrumentov. Na podlagi uspeha evropskega sistema trgovanja z emisijami bom po svetu spodbujal politike oblikovanja cen ogljika in trgovanja z emisijami. Oblikovanje cen ogljika je ne le stroškovno najučinkovitejši način za zmanjšanje emisij, temveč spodbuja tudi inovacije in povečuje prihodke za financiranje zelenega prehoda. To vključuje delo v našem sosedstvu, kjer bom države kandidatke prek Energetske skupnosti močno spodbujal, naj sprejmejo evropski zeleni dogovor.

Za močno in učinkovito podnebno diplomacijo EU so potrebni koraki in ukrepi, pri katerih so upoštevane potrebe in posebne razmere držav, od svetovnega severa do svetovnega juga, ter pri katerih je posebna pozornost namenjena tiski držav, ki so izpostavljene posledicam podnebnih sprememb, ki bodo prav tako obravnavane v nadaljevanju. Želim nadaljevati sodelovanje izvršnega podpredsednika Fransa Timmermansa s partnerskimi državami, ki so se zavezale podnebni nevtralnosti do leta 2050 ali imajo ambiciozne podnebne politike.

Zagotovil bom, da bodo naša zelena zaveznitva in partnerstva z Japonsko, Norveško, Južno Korejo in Marokom spodbujala dinamično sodelovanje na vseh področjih zelenega dogovora, vključno z energetskega prehodom, razogljičenjem in krožnim gospodarstvom. Prizadeval si bom za sklenitev zelenega zaveznitva s Kanado še pred koncem leta. Še naprej bom sodeloval pri izvajanju partnerstev za pravičen energetskega prehod, sklenjenih z Južno Afriko, Vietnamom, Indonezijo in Senegalom, da bi prikazal, kako lahko strateška uporaba finančnih sredstev podpira pravičen energetskega prehod. Glede na najvišje možne podnebne ambicije bi morala ta partnerstva spodbuditi gospodarski razvoj, pri katerem nihče ni zapostavljen.

4. vprašanje

Ali se zavezujete, da boste hitro predstavili ambiciozen predlog zavezujočega in znanstveno utemeljenega cilja za leto 2040 ter okvirni proračun za emisije toplogrednih plinov za obdobje 2030–2050 v skladu s podnebnimi pravili? Kako boste upoštevali nasvete Evropskega znanstvenega svetovalnega odbora za podnebne spremembe?

Kot prvi korak pod mojimi političnimi smernicami in skupaj z izvršnim podpredsednikom Marošem Šefčovičem bi GD CLIMA nadaljeval potrebno delo, da bi Komisija lahko objavila podrobno oceno učinka različnih ciljev na podlagi proračuna za emisije. Oceno učinka bi spremljalo sporočilo, skupaj s poročilom o okvirnem proračunu za emisije toplogrednih plinov.

To sporočilo ne bi bilo omejeno na oceno različnih možnosti. Namesto tega bi predlagal, naj Komisija sprejme stališče o različnih možnostih, analiziranih v oceni učinka. Moj cilj je, da bi Komisija sporočilo in oceno učinka sprejela v prvem četrtletju leta 2024. Odzivi na javno posvetovanje, ki se je zaključilo junija letos, že kažejo močno podporo nadaljnjim podnebnim ambicijam.

Kot komisar za podnebne ukrepe bi pri pripravi ocene v največji možni meri upošteval nasvete Evropskega znanstvenega svetovalnega odbora za podnebne spremembe. V okviru dela znotraj Komisije bi si prizadeval za upoštevanje načel boljše pravne ureditve, kar pomeni, da je treba oceniti celoten vpliv na gospodarstvo, družbo in okolje, pri čemer bi se osredotočil na ambicije in izvedljivost.

Objava sporočila Komisije bo omogočila informirano razpravo v prihodnjih mesecih o cilju za leto 2040, ki je potreben za stroškovno učinkovito doseganje našega cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050. Naslednja Komisija bo nato po volitvah v Evropski parlament lahko sprejela predlog za spremembo evropskih podnebnih pravil in druge predloge, potrebne za doseg cilja za leto 2040.

5. vprašanje

Kako boste prispevali k sprejetju že vloženih podnebnih zakonodajnih predlogov, na primer o okviru za certificiranje odvzema ogljika in standardih CO₂ za težka tovorna vozila, in kako boste poskrbeli za izvajanje standardov CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila v skladu s sprejetim zakonodajnim okvirom? Kako boste zagotovili pravičen prehod in katere predloge boste predložili do konca mandata? Katere ukrepe boste sprejeli, da bi spodbudili naložbe v nove čiste tehnologije ter zagotovili konkurenčnost in regulativno varnost EU ob hkratnem spoštovanju podnebnih standardov EU?

Če bi bil imenovan za komisarja za podnebne ukrepe, bi tesno sodeloval s Parlamentom in Svetom ter olajšal hitro sprejetje vseh predlogov v obravnavi, vključno z okvirom za certificiranje odvzemov ogljika in standardi CO₂ za težka tovorna vozila, pred koncem mandata sedanje Komisije, pri čemer bi deloval kot pošten posrednik.

Poleg dela v zvezi z zgoraj navedenimi dosjeji bi nadaljeval delo Komisije v zvezi z izvajanjem uredbe o standardih CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila, vključno s pripravo potrebnih delegiranih in izvedbenih aktov, ki so bili rezultat postopka soodločanja. Omogočanje prehoda na brezemisijско mobilnost je ključnega pomena, da ostanemo na poti do podnebne nevtralnosti, zato smo v celoti zavezani zagotavljanju, da bo ta prehod uspešen.

Ta Parlament je v standarde emisijskih vrednosti CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila vključil nekatere prve določbe o okviru za pravični prehod in sam bi naredil vse, kar je v moji moči, da te določbe ne ostanejo samo črka na papirju, temveč da bi jih uresničili v korist industrije, delavcev in državljanov ter da bi ta dosežek Parlamenta po potrebi nadgradili z nadaljnjimi ukrepi. Na splošno bi tesno sodeloval z izvršnim podpredsednikom Marošem Šefčovičem ter komisarko Adino Vălean in komisarjem Thierryjem Bretonom pri oblikovanju prometne politike, ki bo prispevala k našim podnebnim ciljem, zagotavljala učinkovit prehod za industrijo in pravičen prehod za delavce in državljanke ter omogočila prometni sektor, ki bo do leta 2050 skoraj v celoti brez emisij.

Sveženj „Pripravljeni na 55“ je naš program za boj proti podnebnim spremembam, doseganje ciljev iz evropskih podnebnih pravil za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 in odločno usmeritev Evropske unije k podnebni nevtralnosti do leta 2050. Sveženj je tudi sestavni del našega programa za delovna mesta in rast ter našega programa za prevzem vodilne vloge pri razvoju in uporabi trajnostnih goriv in čistih tehnologij, ki predstavljajo hitro rastoči svetovni trg.

Če bi bil imenovan za komisarja za podnebne ukrepe, bi nadaljeval delo znotraj Komisije za okrepitev tega dela evropskega zelenega dogovora. Za spodbujanje vodilne vloge Evrope na področju čistih tehnologij bi zagotovil hitro izvajanje vseh ukrepov iz svežnja „Pripravljeni na 55“ na stroškovno najučinkovitejši način, in sicer v obliki, ki industriji omogoča, da

učinkovito vlaga v doseganje zastavljenih ciljev, ter zagotavlja regulativno varnost in stabilnost za industrijo in zasebni sektor, da bosta lahko vlagala v čiste tehnologije in okrepila svojo konkurenčnost.

Pospešil bi izvajanje sklada za inovacije, največjega sklada za čiste tehnologije na svetu, ki se financira s prihodki EU ETS in naj bi do leta 2030 dosegel proračun v višini 40 milijard evrov. Novembra bi začel sploh prvo evropsko dražbo za proizvodnjo obnovljivega vodika s proračunom v višini 800 milijonov evrov. Hkrati bi objavil obsežen razpis z večjim proračunom za inovativne nizkoogljične projekte, vključno z razogljčenjem energetske intenzivnih industrij in proizvodnjo čistih tehnologij (sončna, vetrna, baterije, elektrolizatorji, toplotne črpalke), pri katerem bi bila posebej upoštevana zagonska podjetja in podjetja v razširitveni fazi, ki pogosto uporabljajo uspešne tehnologije.

Nekateri naslednji koraki za preoblikovanje evropskega zelenega dogovora v evropsko strategijo za rast so že v teku. V okviru akta o neto ničelni industriji se mi na primer zdi bistveno sodelovati s Svetom in Parlamentom v zvezi s predlaganim ciljem Komisije, tj. 50 Mt skladiščnih zmogljivosti do leta 2030. To je zlasti pomembno za sektorje, v katerih je emisije težko zmanjšati in ki želijo vlagati v zajemanje CO₂, vendar nimajo ustrezne infrastrukture za shranjevanje CO₂.

Prispeval bi tudi k hitremu dogovoru o platformi strateških tehnologij za Evropo, ki predlaga okrepitev, usmerjanje in izkoriščanje ključnih sredstev EU, vključno s skladom za inovacije, za naložbe v kritične tehnologije, potrebne za zeleni in digitalni prehod. Kot komisar za podnebne ukrepe bi svojo vlogo prevzel v celoti, da bi podprl nadaljnje pobude, ki naši industriji omogočajo naložbe v strateške tehnologije, potrebne za zeleni prehod.

Pravičen prehod je ključno načelo zelenega dogovora in podnebnih ukrepov. Če bi bil imenovan za komisarja za podnebne ukrepe, bi poglobil dialog s sindikati in različnimi organizacijami državljanov, da bi ga lahko uresničili. Kot prvi naslednji korak bi si z državami članicami prizadeval za pravočasno in učinkovito izvajanje Socialnega sklada za podnebje v podporo najranjlivejšim gospodinjstvom in podjetjem, ki se soočajo z energetsko in prometno revščino, ter – skupaj z izvršnim podpredsednikom Marošem Šefčovičem in komisarko Eliso Ferreira – za dobro uporabo in delovanje Sklada za pravični prehod v regijah, za katere bo prehod na čisto energijo najbolj zahteven.

6. vprašanje

Kako nameravate oblikovati politike EU za prilagajanje podnebnim spremembam in katere ukrepe boste predlagali, da bi utrdili povezavo med podnebnimi ukrepi in biotsko raznovrstnostjo? Kako boste podpirali sonaravne rešitve in ekosistemske pristope k podnebnim ukrepom? Katere ukrepe boste sprejeli, da bi povečali naravne ponore ogljika v skladu z načelom, da se na področju rabe zemljišč, sprememb rabe zemljišč in gozdarstva ne škoduje bistveno?

Med naravo, biotsko raznovrstnostjo, zdravimi ekosistemi in podnebjem je veliko povezav, saj se tesno prepletajo med planetnimi procesi kroženja ogljika in vode. Kar zadeva blažitev podnebnih sprememb, kot tudi prilagajanje nanje, je narava naša najboljša zaveznica v boju proti podnebnim spremembam.

Več evropskih instrumentov že priznava te povezave. Evropska podnebna pravila, strategija EU za prilagajanje podnebnim spremembam iz leta 2021, taksonomija EU, misija programa Obzorje Evropa za prilagajanje podnebnim spremembam, skupna kmetijska politika ter drugi akti in ukrepi že dajejo prednost rešitvam, ki temeljijo na naravi, za boljše prilagajanje, bodisi v okvirih politike bodisi z dajanjem prednosti uvajanju rešitev ali z usmerjanjem potencialnih zasebnih vlagateljev na ustrezna področja naložb. Pravila o obnovi narave bi države članice usmerjala tudi pri njihovih prizadevanjih za zagotovitev več koristi za biotsko raznovrstnost in podnebje. Glede na tesne povezave med podnebjem, naravo in biotsko raznovrstnostjo bi kot član kolegija podpiral izvršnega podpredsednika Maroša Šefčoviča in komisarja Virginijusa Sinkevičiusa pri njuni vlogi poštenega posrednika med Parlamentom in Svetom pri tej zadevi, tudi s poudarjanjem pomembnih sinergij za naše podnebne cilje.

Sektor rabe zemljišč v EU trenutno absorbira več toplogrednih plinov, kot jih izpušča, zaradi česar predstavlja neto odvzem ali ponor ogljika. Vendar so se odvzemi ogljika v zadnjih letih znatno zmanjšali, funkcija ponorov ogljika na kopnem pa se na splošno zmanjšuje.

Revidirana uredba o LULUCF bo pomagala obrniti ta trend z zavezujočimi nacionalnimi cilji neto odvzemov, ki bodo do leta 2030 po vsej EU zagotovili zmanjšanje količine ekvivalenta CO₂ za 310 milijonov ton. To je treba izvajati z ukrepi, ki temeljijo na naravi, posebno pozornost pa bom namenil ukrepom, ki jih nameravajo sprejeti države članice, da se zagotovi ustrezno izvajanje zakonodaje o LULUCF, začevši z oceno osnutkov posodobljenih nacionalnih energetske in podnebnih načrtov, v katerih bi bilo treba določiti ustrezne politike in ukrepe za doseganje teh ciljev.

Da bi spodbudili ukrepanje in podprli oblikovanje novih poslovnih modelov, kot je na primer ogljično kmetovanje na mokriščih in v gozdovih, bo predlagana uredba o certificiranju odvzemov ogljika, o kateri trenutno razpravljata sozakonodajalca, vzpostavila usklajen okvir za spremljanje, poročanje in preverjanje, potreben za povečanje odvzemov ogljika na kopnem, ki prinašajo koristi za oboje, podnebje in biotsko raznovrstnost.

Ob upoštevanju vse močnejših in večjih učinkov podnebnih sprememb je jasno, da bodo za krepitev nadaljnje odpornosti na podnebne spremembe potrebni ukrepi na številnih področjih politike. Prilagajanje in družbena pripravljenost zadevata upravljanje zemljišč, zdravje ljudi, kritično infrastrukturo in makrofiskalne politike. Kjer se uporabljajo rešitve, ki temeljijo na naravi, bi jih bilo treba v celoti uporabiti. Kadar to morda ne zadostuje za obvladovanje tveganj, bi bilo treba rešitve, ki temeljijo na naravi, podpreti še s tehničnimi rešitvami.

Če bi bil imenovan za komisarja za podnebne ukrepe, bi nadzoroval delo v zvezi s pripravljenostjo na tveganja, povezana s podnebjem, kot je navedeno v poslanici, ki jo je predsednica Ursula von der Leyen naslovila name. Evropsko poročilo o oceni podnebnih tveganj, ki naj bi bilo pripravljeno naslednjo pomlad, bo prvič ocenilo izpostavljenost ključnih politik EU, evropskih državljanov, gospodarstva in narave podnebnim tveganjem. V poročilu bodo opredeljeni tudi nosilci podnebnih tveganj in tisti, ki bodo v najboljšem položaju za ukrepanje. Ugotovitve bodo podlaga za opredelitev prednostnih nalog nove Komisije in nam bodo v pomoč pri razvoju prihodnjih politik in instrumentov, ki bodo odprnejši na podnebne spremembe.

7. vprašanje

Ali si boste prizadevali za mednarodni sporazum o odpravi subvencij za fosilna goriva in katere ukrepe boste sprejeli, da bi jih postopoma odpravili v EU, kot je predvideno v evropskem okoljskem akcijskem programu?

Osmi okoljski akcijski program EU in naše mednarodne zaveze upravičeno pozivajo k takojšnjemu začetku postopne odprave subvencij za fosilna goriva. Skladnost politik je ključni dejavnik za uspešno izvajanje zelenega dogovora, subvencije za fosilna goriva, zlasti dolgoročno, pa so dober primer politike, ki ni skladna z našimi prizadevanji za razogljčenje našega gospodarstva in družbe.

V celoti sem zavezan izvajanju dodatnih ukrepov za postopno odpravo subvencij za fosilna goriva. Lanska energetska kriza je privedla do številnih začasnih ukrepov, ki so do neke mere imeli nasprotni učinek. To je bilo sicer potrebno za zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij pred ruskim izsiljevanjem z energijo, ne bi nas pa smelo odvracati od naših splošnih ciljev.

Subvencije za fosilna goriva močno obremenjujejo javne finance v številnih državah, saj zmanjšujejo fiskalni manevrski prostor za naložbe v zeleni prehod. Predstavljajo vrsto pomembnih tveganj, tj. spodkopavajo učinkovitost signalov cen ogljika in tako ovirajo nemoten energetski prehod; zmanjšujejo fiskalni manevrski prostor za naložbe v čisto gospodarstvo, povečujejo tveganja, da bi bile visokoogljicne naložbe blokirane in da bi se vlagalo v sredstva, ki jih je treba deaktivirati pred koncem njihove življenjske dobe; in nenazadnje izkrivljajo trg, saj so zaradi njih tehnologije za proizvodnjo čiste energije in energijsko učinkovitost, ki so boljše tudi za javno zdravje, ker zmanjšujejo onesnaževanje zraka, razmeroma dražje.

Menim, da moramo na primer na evropski ravni pospešiti delo v zvezi s sprejetjem revidirane direktive o obdavčitvi energije, ki je ključni steber svežnja „Pripravljeni na 55“. Predlog Komisije iz julija 2021 vključuje ključne elemente, ki bi že obravnavali številna sedanja neskladja in izjeme. S sprejetjem in izvajanjem tega predloga bi se v EU znatno zmanjšale subvencije za fosilna goriva. To vključuje znižanje obdavčitve električne energije, ki je trenutno bolj obdavčena kot premog in plin, ter čimprejšnjo odpravo prepovedi obdavčitve kerozina v zakonodaji EU in njeno nadomestitev s podobnimi stopnjami kot v drugih sektorjih. Če bi bil imenovan za komisarja za podnebne ukrepe, bi v sodelovanju s komisarjem Paolom Gentilonijem poskušal pospešiti prizadevanja za sprejetje revizije direktive o obdavčitvi energije.

Vemo, da je tudi določanje cene zunanjih učinkov fosilnih goriv zelo učinkovito. Pomemben korak naprej bo izvajanje razširitve sistema EU za trgovanje z emisijami na stavbni sektor, sektor cestnega prometa ter pomorski sektor.

Države članice bi morale posodobitev nacionalnih energetskih in podnebnih načrtov uporabiti tudi, da bi postale bolj proaktivne pri načrtovanju postopne odprave subvencij za fosilna goriva. Menim, da sta priprava in dokončanje teh načrtov odlična priložnost za sodelovanje med Komisijo in državami članicami ter med državami članicami.

Naše ukrepanje v Evropi je potrebno tudi za nadaljnje ukrepanje na podlagi naših mednarodnih zavez. Zavežujem se, da bom z našimi mednarodnimi partnerji na večstranski ravni sodeloval pri izvajanju globalnih ukrepov za postopno odpravo subvencij za fosilna goriva.